

Het Sint Agathaplein is voortdurend in het nieuws. Via twee stadsgesprekken wil TOPdelft aandacht geven aan de problematiek. Delft beschikt met het Sint Agathaplein, het Prinsenhof en het Prinsenkwartier over een plek van grote schoonheid en culturele betekenis. Nu doet zich een bijzondere kans voor. De gemeente wil voor de komende decennia in deze belangrijke plek investeren. De eerste plannen hebben voor veel aandacht gezorgd. Enkele vragen dienen als leidraad voor het stadsgesprek:

- Wat waren de voorliggende eisen en hoe is daar mee omgegaan?
- Wat zijn de ambities?
- Hoe kunnen het plein en de gebouwen geschikt gemaakt worden voor de toekomst?
- Hoe kunnen de oude gebouwen duurzaam gemaakt worden?
- Kan het plein tegelijk dienen als museumplein en als toegangspoort tot de binnenstad?
- Hoe sluiten de plannen van het Prinsenkwartier aan op de voorliggende visie van de Prinsenhof?

Vier sprekers hebben een toelichting gegeven: Bas Vollebregt (wethouder Delft), Evelyne Merkx (ontwerper en opsteller visie Prinsenhof), Brie van Klaveren (buurtbewoonster en oprichter Facebookgroep 'Agathaplein zo houden') en Sander van Ipenburg (voorzitter Stichting Prinsenkwartier). Moderator van de avond is Karel Sant. Dit stadsgesprek is in navolging van het stadsgesprek over de Pleinen van Delft van 5 september jl.

Introductie // Bas Vollebregt // Wethouder Economie, Cultuur, Grondzaken en vastgoed gemeente Delft

Deze avond is een belangrijke eerste stap in het gesprek dat de gemeente met de inwoners van Delft wil voeren. De wethouder is diep onder de indruk van de passie en emotie die mensen voor het Agathaplein en Prinsenhof hebben. De opkomst vanavond toont ook aan hoe zeer mensen zich betrokken voelen bij het Agathaplein. De emoties over de ruimtelijke toekomstvisie liepen de afgelopen weken soms hoog op en dat betreurt de wethouder. De wethouder zou graag het vertrouwen van de inwoners terugwinnen. Eén ding is hierin heel belangrijk en moet benadrukt worden: er liggen nog géén uitgewerkte definitieve plannen. De wethouder heeft ook het beste voor met deze historische plek. Als we elkaar goed weten te vinden, kunnen we een verbinding met elkaar vormen. Een vijftal architectenbureaus hadden gereageerd op de vraag van de gemeente om een toekomstvisie voor het Sint Agathaplein op te stellen. Uit deze bureaus heeft de gemeente uiteindelijk Merk X Architecten gevraagd om de ruimtelijke toekomstvisie te ontwikkelen.

Toelichting Ruimtelijke Toekomstvisie ontwikkeling Sint Agathaplein // Evelyne Merkx // Merk X Architecten

De gemeente heeft een aantal vragen voorgelegd van zaken die verbeterd zouden kunnen worden:

1. Het klimaat in het gebouw is slecht
2. De routing
3. Oriëntatie
4. Capaciteitsuitbreiding
5. Entree
6. Slechte zichtbaarheid van het museum vanuit de Oude Delft
7. Transport

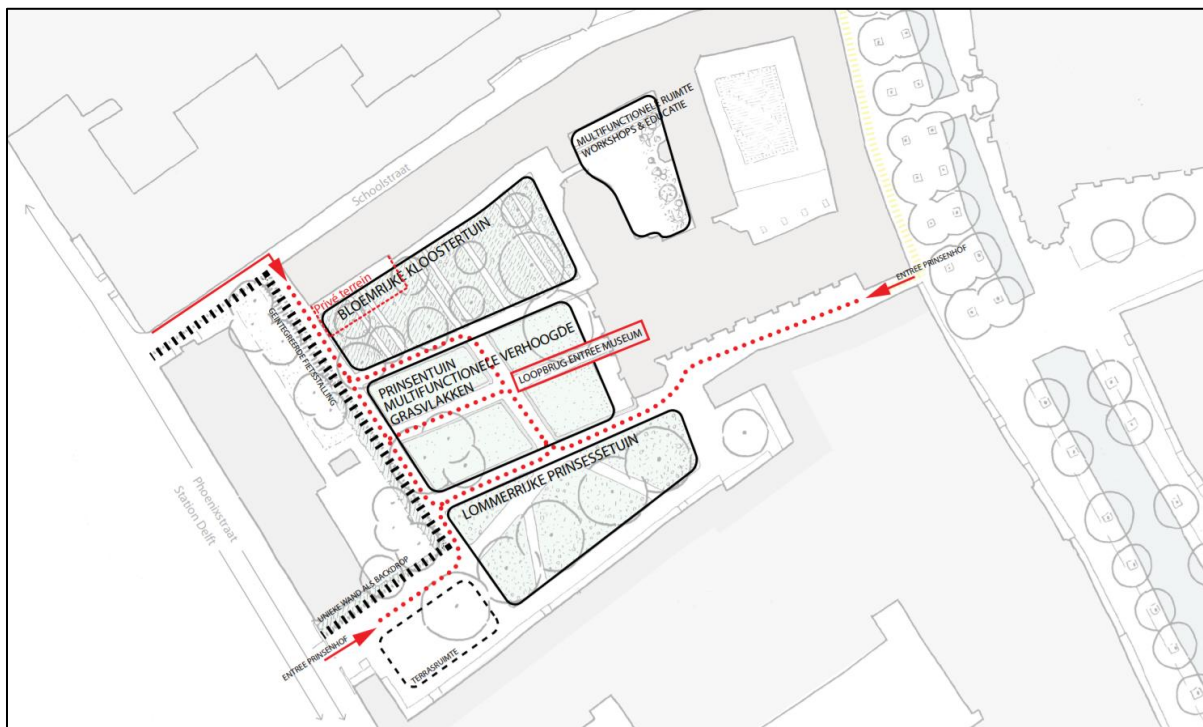
8. Buitengebied is versnipperd

9. Toegankelijkheid museum voor minder validen

Deze vragen waren de basis voor de Ruimtelijke Toekomstvisie en de visie is opgesteld in samenwerking met verschillende adviseurs van verschillende disciplines: Bram Breedveld (LANDLAB), Will van der Weijden (Huisman & van Muijen installatieadviseurs), Arjan Habraken (S.I.D studio) (constructie), Ron van den Berg (Bremen Bouwadviseurs, kostendeskundigen) en Dirk Baalman (architectuurhistoricus, monumenten adviseur). In deze presentatie worden een aantal punten uit de visie uitgelicht.

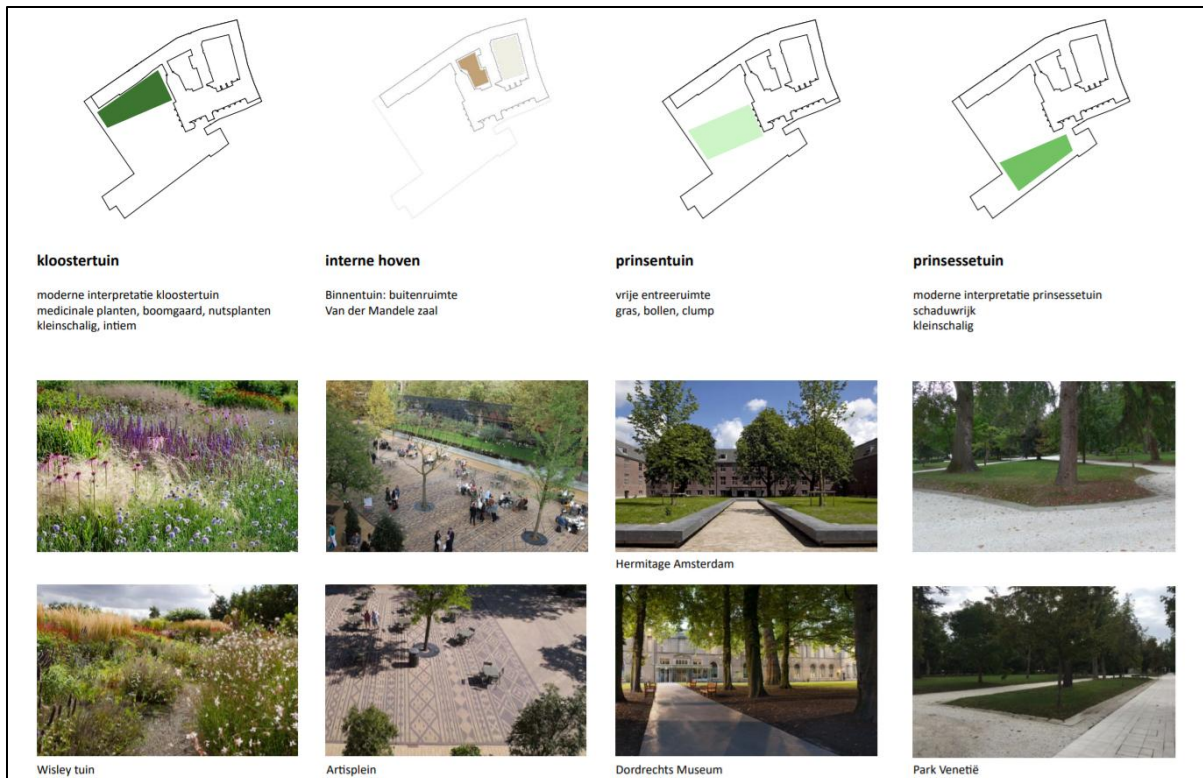
Eén Groene Oase

De eerste indruk was dat het Sint Agathaplein een zeldzaam “interieur” in de stad is. In de kern moet je er van af blijven, maar je zou het gebied wel opnieuw moeten ordenen om het volledig tot zijn recht te laten komen. Het buitengebied is opgesplitst en ‘verrommeld’. Merk X zou het Sint Agathaplein willen benaderen als één groene oase. Een hof met maximaal groen als één geheel. Door de eeuwen heen is het Sint Agathaplein en omgeving vaker veranderd van functie en uiterlijk (zie ook het verslag en de video opnamen van het Stads gesprek op 5 september) Restaureren gaat eigenlijk om wat je wilt laten zien.

Eén Groene Oase

Er zijn in Europa vele voorbeelden te vinden van stadspaleizen waar het bijzonder aangenaam toeven is en die bovendien zeer rustig zijn. Evelyne zelf heeft gewerkt aan het plein bij Artis. Dat is een publieke ruimte die ondanks het vele bezoek aan Artis veel rust uitstraalt.

Referentiebeeld Eén Groene Oase

Capaciteitsuitbreiding

Het museum wil graag de capaciteit uitbreiden. De zolders, kelders en de Waalse Kerk bieden deze mogelijkheid. De Waalse Kerk kan aan het museum worden toegevoegd. De zolders worden nu gebruikt als opslagruimte, maar dit zou praktischer kunnen worden ingericht door nieuwe slimme installaties en nieuwe en verbeterde stijpunten. Delen van de zolder kunnen gebruikt worden voor exposities. De zolders zijn dus een kans. In de kelders zou de bestaande situatie opgeschoond kunnen worden. Mogelijk zouden de kelders uitgebreid kunnen worden ter verbetering van de toiletten, garderobe en lockers. Een mooi voorbeeld zijn de zolders van de Raad van State die ook door Merk X architecten zijn ontworpen.

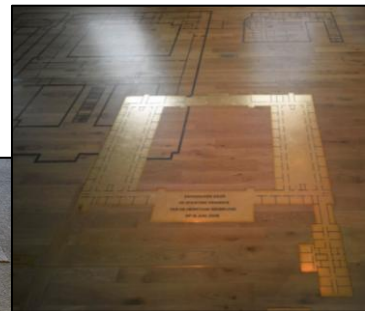
Zolder referentiebeelden: Bibliotheek Raad van State

Positie entree

Vragen die gesteld moeten worden bij de positionering van de entree tot een gebied zijn: waar komen de mensen vandaan? Waar kan men veel mensen tegelijkertijd verwerken? Door de nieuwe spoorzone, de boulevard Phoenixstraat, is deze positie veranderd. Als je kijkt naar de kant van de Oude Delft dan zit daar Het huis van Willem van Oranje. In de visie moet vanaf de begane grond naar buiten gekeken kunnen worden. Dat is nu niet mogelijk omdat in dat gedeelte van het museum de beveiliging gehuisvest is. Iets verderop de Oude Delft bevindt zich een groene deur. Achter de groene deur zit niets, dus daar is niet direct een optie om de doorgang naar het museum te maken. Naast de groene deur zit de poort waar enige discussie over is geweest. In deze poort zit een "belofte" (zie ook de presentatie van Anton Zoetmulder van 5 september jl.). In de visie worden alle gebouwen aan de kant van de Oude Delft teruggebracht naar hun oorspronkelijke herkenbare vormen. Dit kan op verschillende manieren gedaan worden, bijvoorbeeld door patronen in de grond of in de plint.

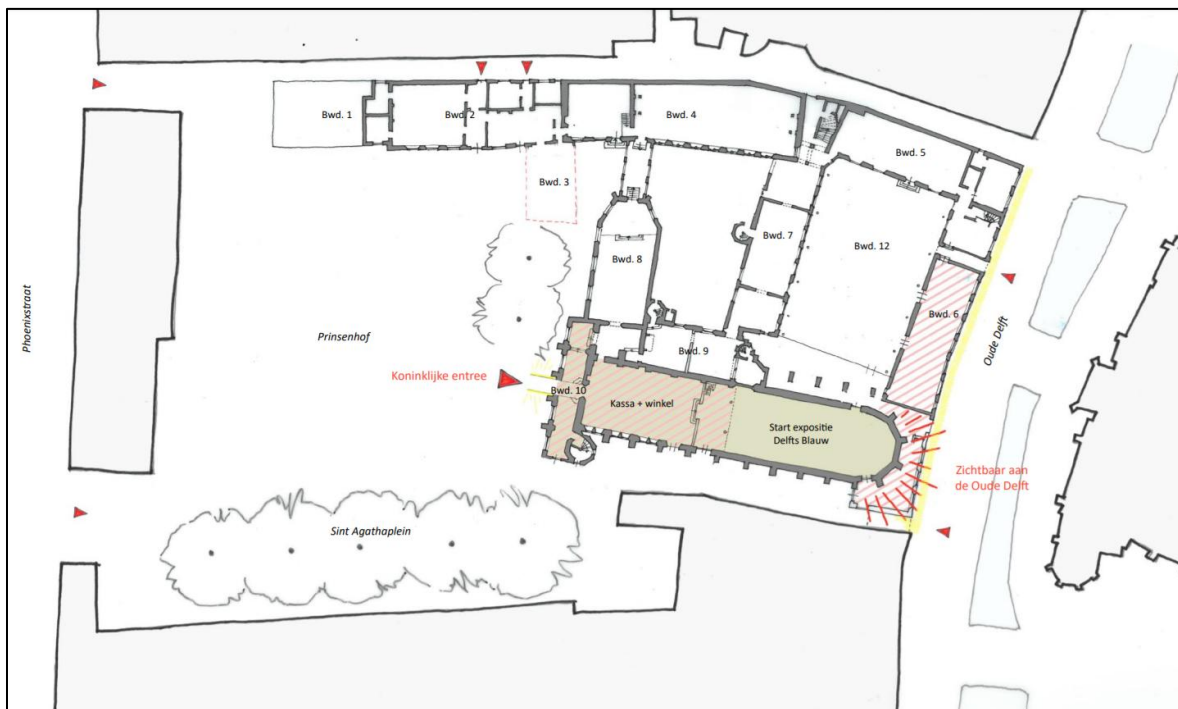

Trêvezaal, Den Haag (binnen situatie)

Hermitage Amsterdam (binnen situatie)

In de visie is het poortje aan de kant van het Agathaplein weggelaten. Het poortje is een leugentje. Dit poortje is gebouwd in de jaren '60. Door het poortje wordt het zicht op de kerk en op de derde pilaar van het gebouw onttrokken. Volgens de visie zou de entree centraal ten opzichte van de Waalse kerk komen te liggen. Deze ingang ligt op dit moment niet gelijkvloers. Om die reden wordt er een mindervalide helling aangebracht.

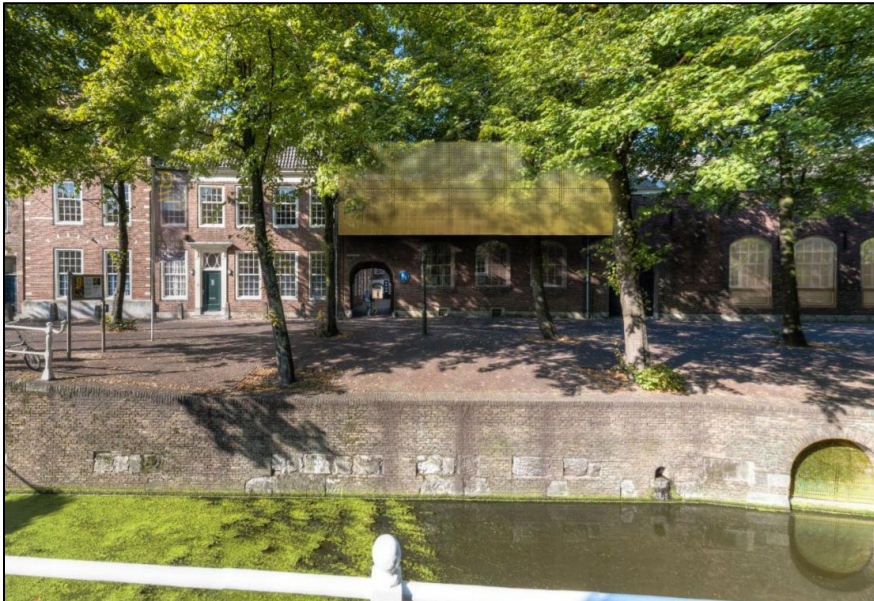

Positie entree

Routing

Allereerst wordt het museum toegankelijker gemaakt voor mindervaliden. De entree krijgt een helling en op verschillende plaatsen in het gebouw kunnen liften worden aangebracht. Aan de kant van de Oude Delft wordt het museumcafé gemaakt. Op de bovenverdieping van het museum lopen de routes dood, hier kan een 'lus' worden gemaakt zodat de expositie in een vloeiende beweging kan worden doorlopen. Die lijn kan eventueel doorgetrokken worden naar een te ontwikkelen tussenverdieping in de kerk, zodat je in de expositieruimte een volledige lus hebt.

Aan de kant van de Oude Delft is een 'foyerdoosje' geplaatst om de zichtbaarheid en routing van en naar het museum te verbeteren. Een 'foyerdoosje' is een plaat die zijn omgeving reflecteert.

Foyerdoosje

Stelling 1. Het Sint Agathaplein en de Prinsentuin moeten Eén Groene Oase worden
Verdeeldheid, het is ongeveer 50-50

Stelling 2. In het Prinsenhof kan veel extra ruimte worden gemaakt zonder historische karakter aan te tasten

Meerderheid is voor

Stelling 3. Gezien de toekomstige ontwikkeling in de spoorzone bevindt de ingang zich aan de kant van de Phoenixstraat

Meerderheid oneens.

Start opnieuw met een gezamenlijke visie // Brie van Klaveren // Buurtbewoonster, oprichter Facebookgroep 'Agathaplein zo houden'

"Ik ben buurtbewoonster en brillenverkoopster Brie van Klaveren en ik ging dit jaar vroeg op vakantie. Toen ik eind juni terugkeerde in Delft las ik voor het eerst iets over een ruimtelijke toekomstvisie voor het Agathaplein en Prinsenhof.

Zo'n 40 jaar geleden liep ik hier samen met mijn opa over dit plein, zoekend naar kastanjes en luisterend naar het altijd spannende verhaal over Willem van Oranje en Balthasar Gerards. Nadat Balthasar Willem had doodgeschoten vluchtte hij met behulp van een paar varkensblazen de stadsgracht in, een paar jaar later vertelde mijn opa hetzelfde verhaal alleen vluchtte Balthasar toen

ineens via het poortje en een trapje naar het oude delft waar een bootje voor hem klaar lag en de laatste versie die mijn opa vertelde was dat Balthasar zich verstopte in de zoutstrooikist naast de tramhalte die toen nog de Schoolstraat heette, het hondje van Willem sprong op de kist en verradde zo zijn schuilplaats. Verhalen vertellen kon je aan mijn opa overlaten, die man vertelde nooit twee keer hetzelfde verhaal.

Toen ik op 2 juli de best ver uitgewerkte tekeningen van de voorlopige ruimtelijke toekomstvisie opgesteld zag staan in de Waalse kerk werd ik boos en verdrietig. Deze plannen zouden naar mijn idee het historische karakter van dit prachtige gebied zowel van binnen als van buiten geweld aan doen. Ik raakte in paniek omdat ik totaal geen zicht had op hoever dit idee zich al ontwikkeld had en of dit nog omkeerbaar zou zijn en ik vond het ook niet eerlijk om dat veel mensen niet eens op de hoogte waren van deze visies. Daarom startte ik een facebookevenement om mensen te informeren en om mensen hun mening te kunnen laten geven. Midden in de vakantieperiode op een zonnige zondagmiddag om 12:00 haalde ik meer dan 1000 handtekeningen op tegen deze visies en tegen de gang van zaken en aan het einde van de zomer nog eens 1200. Ik sta hier dus niet alleen als buurtbewoonster maar ik mag de stem laten horen van vele Delftenaren.

Wij hebben het hier over een unieke plek in Delft, daar zijn we het allemaal gelukkig over eens. Hier ligt de geschiedenis op straat en die kan je voelen, bijna aanraken. Het is geen maagdelijk gebied, er is hier veel gebeurd, veranderd en verschoven, maar het voelt goed en authentiek. Je kan hier verhalen vertellen en plekken aanwijzen waar historische feiten hebben plaatsgevonden mits je daarvoor kiest om dat te laten zien.

Er zijn nu drie plannen in de maak: urgent, need to have en nice to have, maar wij pleiten voor 'we already have', sta in je eigen kracht. Kijk naar deze unieke plek met al haar schoonheid en gebruik dat als basis. Ga het niet vergelijken met andere musea want het is met niets te vergelijken; dit is ons Prinsenhof, wees er trots op en hou ervan!

De kloostertuin heeft liefde en aandacht nodig en is volgens ons de meest logische plek waar je in de stad rust kunt vinden en rust mag beleven. Een oude kloostertuin uniek in Delft en omstreken dus super belangrijk voor een stad als Delft. De tuin, het Sint Agathaplein en de Waalse kerk wij houden van deze plekken, wij vinden hier rust en wij voelen ons hier thuis. Hier ligt wat ons betreft de ziel van Delft. Over zo'n belangrijke plek zorg je ervoor dat je je bewoners laat meebeslissen over een eventuele toekomst ontwikkeling. Tenminste: dat doe je als je je inwoners serieus neemt en respecteert. Wij leven hier, maar wij voelen ons niet gezien en niet gehoord, voorbij gelopen, omvergelopen en zelfs verraden. Er werd een opdracht gegeven om een ruimtelijke toekomstvisie te maken, maar wij wisten van niets en er werd ook geen bouwhistorisch onderzoek meegegeven, waar is zo'n visie dan op gefundeerd? Het is te vergelijken met wanneer er iemand bij mij in de winkel komt om een bril te kopen voor zijn buurman. Want de buurman is niet zichtbaar genoeg. Maar de buurman is er zelf niet bij en zijn familie en vrienden weten helemaal van niks. Dat wordt geen succesverhaal. Men had dit van te voren kunnen weten en kunnen voorkomen door vragen te stellen. Wat is het probleem? Wat wil het museum? Wat wil de stad? En waarom?

Maak samen een inhoudelijke toekomstvisie; wat willen wij met het plein, de tuin en het museum, willen we een verzelfstandiging van het museum en is dat nodig? Willen we rust of reuring hier? Willen we het orgel behouden in de Waalse kerk? Willen we een betere zichtbaarheid vanaf het Oude Delft? Willen we Willem van Oranje en Delfts Blauw en Vermeer en horeca en zalenverhuur en wisselende tentoonstellingen allemaal in het Prinsenhof of liever een samenwerking met de Porceleyne fles, het Vermeercentrum etc. Er zijn meer oplossingen voor hetzelfde probleem. Daar kan je samen over nadenken en brainstormen, dan wordt het van ons. Dan wordt het ons probleem, onze oplossing en onze gezamenlijke visie. Dat kan alleen als je samen helemaal opnieuw wil beginnen en dus niet vasthoudt aan een basis die er al ligt.

De besluitvorming is nu vier maanden uitgesteld en het bouwhistorisch onderzoek wordt deze maand afgerond. Dat is goed nieuws. Maar als dit project niet als risicovol aangemerkt was en ik was iets later op vakantie gegaan dan was deze visie hoogstwaarschijnlijk aan het eind van deze maand een definitief plan geweest en heerste er weer verdriet, woede en onmacht in de stad.

Meneer Vollebregt, dit is de erfenis van uw voorganger, dit proces is niet goed gegaan, wij wisten van niets, bewust of onbewust dat zullen we nooit weten. Wij geven u de kans om echt opnieuw te beginnen.

Zand erover, laten we vandaag samen, met zicht op de toekomst een goed fundament aanleggen. Dat zou een mooi voorbeeld zijn van Delfts Doen, daar zouden we allemaal trots op kunnen zijn.

Ga terug naar start
begin opnieuw
herstel het vertrouwen
het is nog niet te laat.”

Stelling 1. Om het vertrouwen van de bevolking te kunnen herstellen moet er door en onafhankelijk bureau een volledig transparant participatieplan worden ontwikkeld
Meerderheid oneens

Stelling 2. Het is noodzakelijk dat het Sint Agathaplein en Prinsentuin hun stille karakter behouden
Overgrote merendeel is het er mee eens

Stelling 3. De voorgestelde visie is te groot voor het Prinsenhof
Verdeeldheid, ongeveer 50-50.

Vereniging // Sander van Ipenburg // Voorzitter Stichting Prinsenkwartier

Allereerst is het natuurlijk mooi dat er zo veel aandacht is voor het gebied. Voor het Prinsenkwartier is de poort een belangrijke ingang. De verschillende partijen rondom het Prinsenhof en Agathaplein zijn verenigd in een coöperatie en enthousiast activiteiten aan het ontplooien. Het Prinsenkwartier heeft ambitie en wil groeien. Het Prinsenkwartier wil zichtbaarder worden en een zichtbaarder partner worden in en aan het plein, waardoor mensen makkelijker binnenkomen en ook naar het Prinsenhof toe komen. Het Prinsenkwartier zal in de ontwikkelingen rondom uitstraling en programmering streven naar logica en synergie. Op die manier worden ook gesprekken met de coöperatie gevoerd.

Janelle Moerman (directeur Museum Prinsenhof): Zeker die samenwerking is wel iets waar wij de laatste maanden wat meer contact over hebben.

Stelling 1. De verbetering van Plein, Prinsenhof en Prinsenkwartier is wenselijk: er zijn te veel gebreken
Verdeeldheid, het is ongeveer 50-50

Stelling 2. De culturele poort (=museumomgeving) en intimiteit gaan goed samen
De meerderheid is het hier mee eens.

Hoe nu verder?

Evelyne heeft haar visie toegelicht. Brie zegt eigenlijk: “Waarom wisten we dit nou niet eerder? Het is zo’n leuk onderwerp en ik was er graag bij betrokken geweest. Ik wil graag terug naar het begin.” En Sander zegt: “laten wij met de instellingen bij elkaar komen.”

Het gebied rondom het Sint Agathaplein en de Prinsenhof roept veel emotie op bij de inwoners van Delft. Veel mensen vinden het jammer dat de gemeente niet vanaf het begin de burger bij de visie heeft betrokken. Naar aanleiding van alle reacties heeft de gemeente een enquête opengesteld, waar zeer veel reacties op zijn gekomen. Daarnaast wordt een klankbord groep opgericht. De partijen moeten op een goede manier naar elkaar gaan luisteren en met elkaar in gesprek gaan en hierbij non-discussies vermijden. Mogelijkerwijs kan teruggedaan worden naar het begin, maar de ontwikkelingsvisie blijft een belangrijk uitgangspunt. Het gesprek zou kunnen worden aangegaan vanuit de basis die er nu ligt. Praat met elkaar en open het gesprek.